

TUSSENTIJDSE EPIDEMIOLOGISCH BULLETIN OVER SEKSUEEL OVERDRAAGBARE INFECTIES

06 augustus 2025

Chlamydia is de meest voorkomende soi in België, en in het bijzonder bij vrouwen, al werd er in 2024 voor het eerst sinds 2020 een daling waargenomen. Bij mannen was gonorroe sinds 2023 de meest voorkomende soi. Deze trend zette zich in 2024 nog duidelijker door

De resultaten in dit epidemiologische -bulletin, zijn gebaseerd op gegevens die verzameld worden door het netwerk van peillaboratoria - EPILABO. Voor de analyse, baseren we ons op de gegevens van een selectie van 35 laboratoria die op een consistente manier soi's rapporteren over de jaren heen (31 laboratoria voor chlamydia, 31 laboratoria voor gonorroe en 23 laboratoria voor syfilis). Meer informatie over de methode is beschikbaar in het recente uitgebreide rapport over soi's. De surveillance is dynamisch en de gegevens voor 2024 zijn mogelijk nog niet volledig¹, maar ze laten wel toe om een algemeen beeld te schetsen van de soi-trends in België.

¹ Diagnoses kunnen retrospectief worden gerapporteerd en de RIZIV gegevens met betrekking tot het aantal terugbetaalde testen voor de jaren 2023 en 2024 zijn nog niet geconsolideerd. Voor deze tussentijds analyse werd daarom een projectie van het aantal terugbetaalde tests gemaakt op basis van de vorige jaren.

1. Epidemiologische evolutie

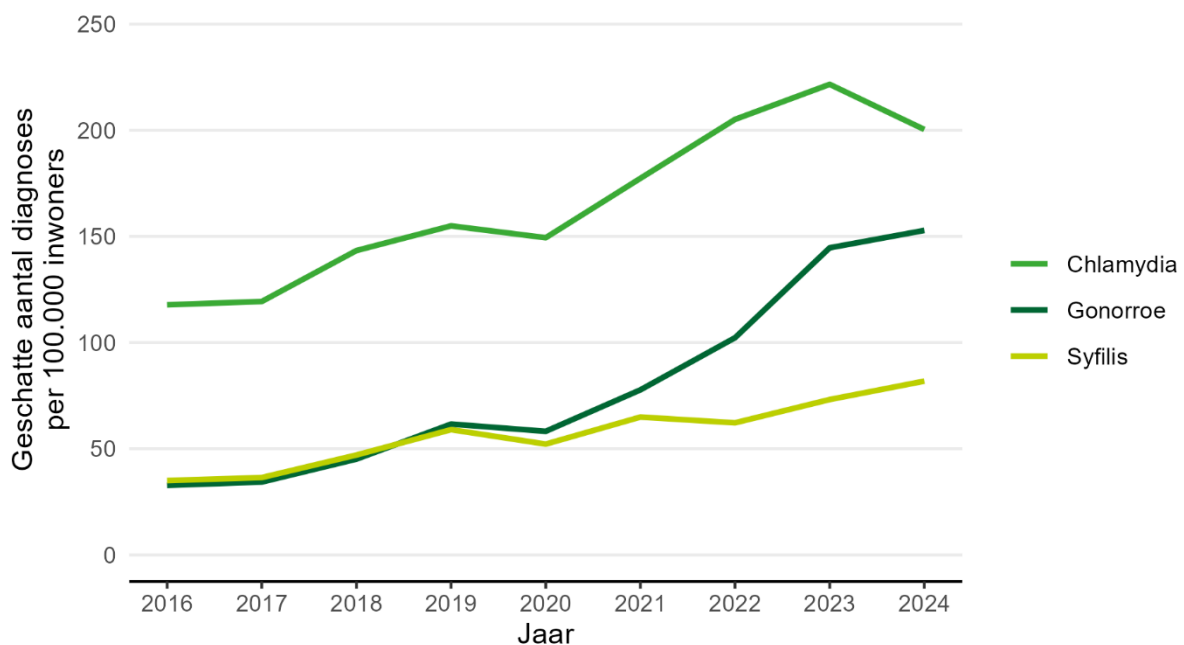
Hieronder beschrijven we de trends tot eind 2024 van drie bacteriële soi's; chlamydia, gonorroe en syfilis.

1.1. ALGEMENE TRENDS

Chlamydia is de meest voorkomende soi in België met 200 per 100 000 inwoners in 2024. Dit is een daling van 10% na een continue stijging tot in 2023.

Het geschatte aantal diagnoses van gonorroe is verder gestegen naar 153 per 100 000 inwoners in 2024, al was de stijging (+6%) in 2024 ten opzichte van 2023 wel minder uitgesproken dan in de voorafgaande jaren (gemiddelde jaarlijkse stijging met 37% tussen 2021 en 2023).

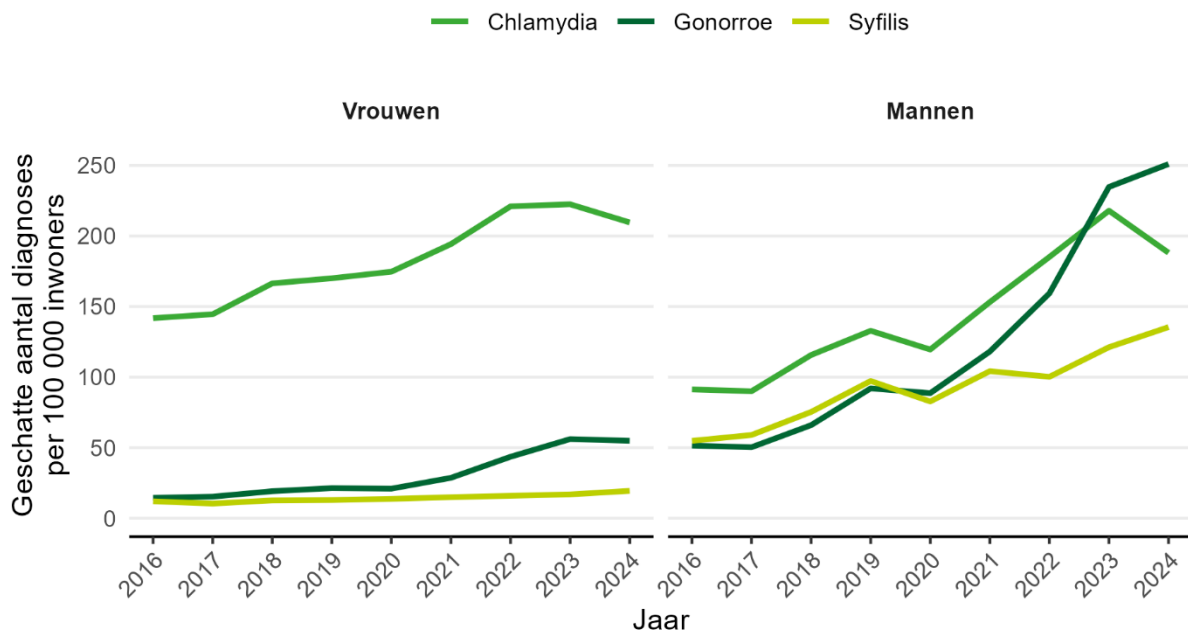
Syfilis is de minst voorkomende soi van de drie. Het geschatte aantal diagnoses steeg van 73 per 100 000 inwoners in 2023 tot 82 per 100 000 inwoners in 2024 (+12%), wat in lijn is met de toename van de voorbije jaren. Tussen 2020 en 2023 was er een gemiddelde jaarlijkse stijging van 13% (Figuur 1)

Figuur 1: Geschatte aantal diagnoses per 100 000 inw. van chlamydia, gonorroe en syfilis, België, 2016-2024

1.2. TRENDS PER GESLACHT EN LEEFTIJD

Figuur 2 toont de trends in het aantal geschatte soi-diagnoses voor mannen en vrouwen.

Figuur 2: Geschatte aantal diagnoses per 100 000 inwoners van chlamydia, gonorroe en syfilis, per geslacht, België, 2016-2024

In 2024 was het geschatte aantal diagnoses van chlamydia 210 per 100 000 vrouwen, ten opzichte van 188 per 100 000 mannen. Voor beide geslachten was er in 2024 een daling ten opzichte van 2023 (-5% bij vrouwen en -14% bij mannen). Deze daling werd vastgesteld na een jarenlange stijgende trend. Bij vrouwen was de toename al afgezwakt in 2023 (+1% ten opzichte van 2022), terwijl de toename bij mannen wel nog steeds uitgesproken was in 2023 (+18% ten opzichte van 2022).

Net als vorige jaren werd chlamydia voornamelijk bij jongere leeftijdsgroepen vastgesteld in 2024. Bijna vier diagnoses op tien (38%) van het totaal aantal gerapporteerde chlamydia diagnoses werd gesteld bij 15- tot 29-jarige vrouwen, met de meerderheid bij de 20-24 jarige vrouwen (20% van alle diagnoses). Ongeveer drie diagnoses op tien (28%) werden gesteld bij mannen tussen 20 en 34 jaar; en 0,5% bij min-15-jarigen.

In 2024 was het geschatte aantal diagnoses van gonorroe 251 per 100 000 mannen, ten opzichte van 55 per 100 000 vrouwen. Voor beide geslachten werd er tussen 2021 en 2023 een belangrijke toename vastgesteld. Bij vrouwen was er in 2024 echter geen verdere stijging meer ten opzichte van 2023 (-2%). Bij mannen zette de stijging in 2024 zich verder, weliswaar minder sterk dan in de voorgaande jaren (+7%). Ondanks de forse stijging bij vrouwen tussen 2021 en 2023, kwam gonorroe nog steeds bijna 5 keer zo vaak voor bij mannen als bij vrouwen.

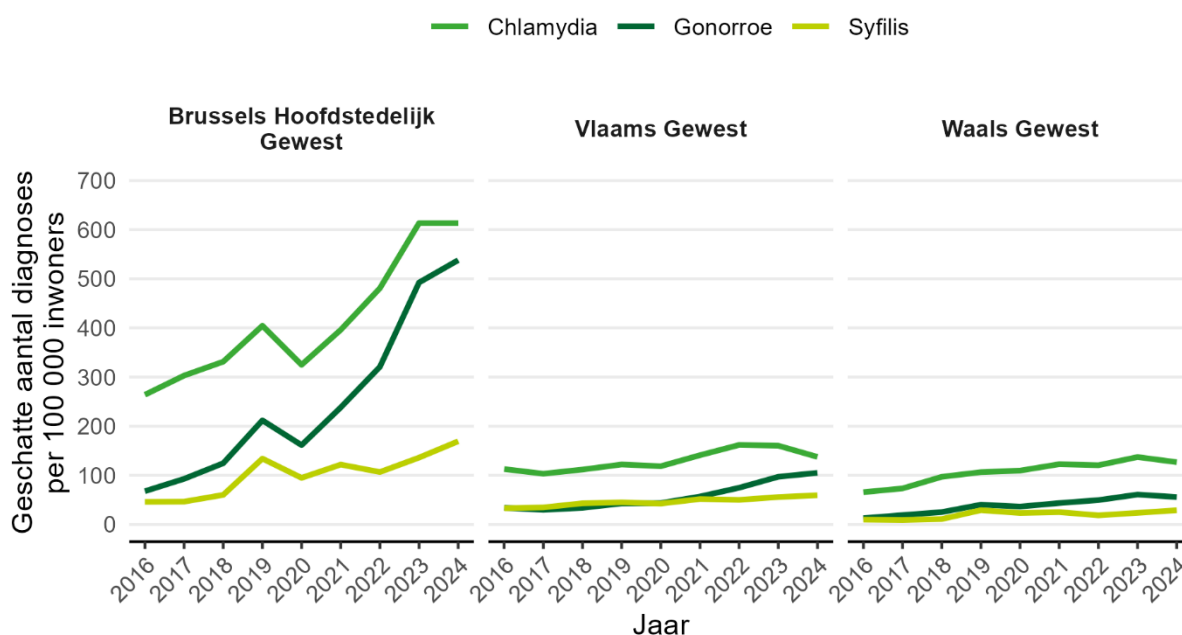
In 2024 vertegenwoordigden mannen tussen 20 en 39 jaar meer dan de helft (56%) van alle gonorroe diagnoses. Eén op de drie diagnoses (32%) werd gesteld bij mannen tussen 25 en 34 jaar. Minder dan één diagnose op tien (7%) werd vastgesteld bij vrouwen tussen 20 en 29 jaar en 0,3% van alle diagnoses werd vastgesteld bij min-15-jarigen.

Syfilis treft hoofdzakelijk mannen. In 2024 was het aantal geschatte diagnoses van syfilis 135 per 100 000 mannen, een stijging van 12% ten opzichte van 2023. Het aantal diagnoses syfilis bij vrouwen was 19 per 100 000 vrouwen, een stijging van 15% ten opzichte van 2023. Voor mannen is dit een verderzetting van de geobserveerde trend tussen 2020 en 2023 (+7%). De trend bij vrouwen is steiler dan de geobserveerde trend tussen 2020 en 2023 (+7%). Over het algemeen blijft syfilis bij vrouwen echter vrij zeldzaam.

Bijna driekwart van het totaal aantal syfilis diagnoses (73%) werd geregistreerd bij mannen tussen 25 en 60 jaar.

1.3. TRENDS PER GEWEST

Figuur 3 toont de trends in het geschatte aantal soi-diagnoses voor mensen met woonplaats in het Brussels-Hoofdstedelijk, Vlaams en Waals Gewest.

Figuur 3: Geschatte aantal diagnoses per 100 000 inw. van chlamydia, gonorrroe en syfilis, per gewest, België, 2016-2024

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent voor de drie soi's zowel het grootste aantal diagnoses alsook de sterkst stijgende trend.

Chlamydia is voor de drie gewesten de meest gerapporteerde soi. Het geschatte aantal chlamydia diagnoses in het Brussels-hoofdstedelijk Gewest was met 613 per 100 000 inwoners in 2024 vijf keer zo hoog als in het Vlaams en Waals Gewest.

Gonorrroe kende de sterkste stijging in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2024 was het geschatte aantal diagnoses gonorrroe 538 per 100 000 inwoners, wat vijf keer zo hoog is als in het Vlaams Gewest en tien keer zo hoog als in het Waals Gewest.

Syfilis was de minst voorkomende soi van de drie met een geschat aantal diagnoses van 169 per 100 000 inwoners in het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest. Dit aantal was drie keer zo hoog als in het Vlaams Gewest en 6 keer zo hoog als in het Waals Gewest

2. Discussie

Chlamydia blijft de meest voorkomende soi, met een geschat aantal diagnoses van 200 per 100 000 inwoners. In 2024 was er zowel globaal als voor beide geslachten een afbuigende trend. Dit werd ook waargenomen in andere Europese landen, waaronder Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Finland en Zweden. In deze landen werd naast een daling van het aantal diagnoses ook een daling van het aantal chlamydiatests waargenomen, alsook een daling van de positiviteitsratio¹, wat wijst op een afname van de verspreiding. Aangezien de testgegevens voor 2024 nog niet beschikbaar zijn in België, is het nog te vroeg om te bevestigen of de interpretatie van de trend in België dezelfde is als in bovenstaande landen. Het is echter onwaarschijnlijk dat deze daling enkel en alleen te wijten is aan een verandering in testtrends.

Gonorroe kende een stijgende trend in 2024. Met een geschat aantal diagnoses van 153 per 100 000 inwoners, was gonorroe de tweede meest gerapporteerde soi in 2024, maar bij mannen de meest gerapporteerde soi. Het verschil tussen de trends van chlamydia en gonorroe is vooral opmerkelijk omdat deze twee soi's systematisch samen worden getest in België. De internationale trend voor gonorroe in 2024 varieerde van land tot land, in tegenstelling tot die voor chlamydia. In het Verenigd Koninkrijk en Ierland werd een daling van gonorroe waargenomen, terwijl de situatie in Nederland stabiel bleef en Finland en Zweden een stijging kenden.

Syfilis werd het minst gerapporteerd, met een geschat aantal diagnoses van 82 per 100 000 inwoners, wat een verderzetting is van een stijgende trend die al enkele jaren werd vastgesteld. Syfilis treft nog steeds voornamelijk mannen: in 2024 waren er 7 keer zoveel diagnoses bij mannen als bij vrouwen. Aangezien een syfilis infectie tijdens de zwangerschap echter gepaard gaat met ernstige medische gevolgen voor het kind moet elke zwangere vrouw minstens één keer getest worden voor syfilis.

De gepresenteerde resultaten illustreren de noodzaak om bijzondere aandacht te besteden aan het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**, waar het aantal gerapporteerde soi-diagnoses per inwoner, net als voor hiv, het hoogst zijn. Het is interessant om op te merken dat in 2024 in de drie gewesten een daling of stagnatie van chlamydia werd vastgesteld. Gonorroe bleef daarentegen toenemen in het Vlaams en Brussels-Hoofdstedelijk Gewest, terwijl in het Waals Gewest een lichte daling werd vastgesteld.

Chlamydia, gonorroe en syfilis zijn behandelbaar met antibiotica. Onbehandelde infecties kunnen enerzijds leiden tot complicaties² en anderzijds tot verdere verspreiding. Het is echter wel belangrijk dat de behandeling correct gebeurt volgen de Belgische antibioticarijchlijnen, aangezien *Neisseria gonorrhoeae*, de bacterie die gonorroe veroorzaakt, resistentie vertoont voor bepaalde antibiotica. De aanhoudende stijging van het aantal diagnoses van gonorroe maakt dit nog belangrijker. De situatie in België met betrekking tot de resistentie van *N. gonorrhoeae* wordt uitgebreid beschreven in het rapport van het Nationaal Referentiecentrum voor soi: het Instituut voor Tropische Geneeskunde.

¹ De positiviteitsratio wordt berekend als het totaal aantal gerapporteerde diagnoses gedeeld door het aantal terugbetaalde tests in de soi-peillaboratoria

² Gonorroe en chlamydia kunnen leiden tot een bekkenontsteking en op lange termijn chronische pijn en infertilitet veroorzaken. Onbehandelde gonorroe kan zich verspreiden en ontstekingen op andere plaatsen geven, zoals in de gewrichten. Syfilis kan ernstige neurologische en cardiologische gevolgen hebben. Een syfilisinfectie tijdens de zwangerschap of de bevalling kan ernstige gevolgen hebben voor het kind.

Sciensano onderschrijft de preventieve boodschappen die het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) omtrent de stijging in soi recent communiceerde.

Het correct gebruik van een condoom is en blijft de meest doeltreffende maatregel om een besmetting met een soi te voorkomen. Om verdere overdracht te verhinderen en mogelijke complicaties te vermijden is het belangrijk om een soi vroegtijdig te detecteren en te behandelen. Voordat seksuele partners besluiten om seks te hebben zonder condoom, is het aan te raden om zich eerst te laten testen op soi. Personen met nieuwe of wisselende seksuele partners worden eveneens aangeraden om zich te laten testen. Men kan zich laten testen bij de huisarts of in één van de drie laagdrempelige testcentra in Antwerpen, Brussel en Luik.

Bij de diagnose van een soi is een tijdige behandeling, maar evenzeer het niet hebben van seks gedurende de daaropvolgende zeven dagen essentieel om verdere overdracht te voorkomen. Een eerlijke maar respectvolle communicatie met (vorige) seksuele partners is nodig om het risico op overdracht van soi te verminderen. Het verwittigen van seksuele partners na een soi-diagnose kan onder meer via volgende platform: <https://www.partneralert.be/>.